

Niemcy dolewają oliwy do ognia Czechosłowacja na rozdrożu

Kompromis z Niemcami lub...?

LONDYN, 26. 8. Pesymizm kół londyńskich w sprawie czeskiej rośnie z godziny na godzinę. Gdy wczoraj mówiono, że nadzieje osiągnięcia porozumienia między Niemcami a rządem czeskim są bardziej niż nikłe — piątkowa instrukcja S. D. P. w sprawie obrony koniecznej — zdaniem kół londyńskich — delała oliwy do ognia. Pogłoska o wznowieniu projektu podziału Czechosłowacji na żupy nie zrobiła w Londynie większego wrażenia: Oto dokumenty chwili w telegraficznym skrócie:

Zarządzenie S.D.P.

PRAGA, 26. 8. Naczelny komitet Niemców sudeckich w Pradze wydał komunikat, w którym oznajmia, iż wobec „systematycznej działalności przeciwników marksistowskich”, zmierzającej do wywołania u cudzoziemskich obserwatorów fałszywego mniemania, jakoby w Sudetach ruch niemiecko-sudecki posiadał przeciwników, zdolnych do wystąpienia w charakterze czynnika politycznego przez zastosowanie siły — naczelny komitet Niemców sudeckich postawia członkom stronnictwa swobodę decyzji w sprawie stosowania kontrakcji, cofając dotychczasowe instrukcje, nakazujące nawet wyrzeczenie się usprawiedliwionej przez prawo obrony. Zalecając jednakże ściśle przestrzeganie warunków i granic słusznej obrony, naczelny komitet zwraca się do prawników, by w tym sensie opracowali instrukcje.

Komunikat jest podpisany przez dra Koellnera i Karola Franka.

Projekt podziału Czech na żupy

W piątek odbyło się zebranie parlamentarnego komitetu sześciu w obecności premiera Hodzy. Na tym zebraniu poseł Meissner złożył sprawozdanie z przebiegu wspólnych badań komitetu 6-ciu z członkami młdji lorda Runcima-

na nad konstytucję czechosłowacką. Badania te dotyczyły możliwości rozwoju mniejszości narodowych w Czechosłowacji na podstawie obowiązującej konstytucji.

Można dodać, że lansuje się coraz częściej pogłoska o tym, że reforma mniejszościowa będzie opierała się na systemie żup, t. zn. okręgów samorządowych. System żup został uchwalony w r. 1920, jednak słowaccy autonomiści występowali przeciwko niemu. Ze względu na silny sprzeciw Słowaków i innych stronnictw opozycyjnych nie został on zaprowadzony, aż ostatecznie, w r. 1927 uchwalono zniesienie tego systemu, co było umówioną ceną za wstąpienie słowackich autonomistów do koalicji rządowej. Obecnie zamierza się przeprowadzić reformę samorządową na podstawie właśnie tamtych przepisów, dotyczących systemu żup.

Impas nie może trwać dłużej

LONDYN, 26. 8. Korespondent dyplomatyczny „Manchester Guardian” pisze na temat stanowiska brytyjskiego wobec sytuacji w Czechosłowacji co następuje:

Dziś można rozważyć spór między rządem praskim a Niemcami sudeckimi w świetle informacji, przywiezionych do Londynu przez Ashtona - Gwatkinę. W Londynie nie mają nadziei na porozumienie oparte na podstawach proponowanych obecnie przez strony.

Propozycje te nie dadzą się ze sobą pogodzić. W Londynie uważają jednak, że sprawa nie jest zupełnie beznadziejna i że rozwiązanie aczkolwiek trudne, nie jest niemożliwe. Rząd praski nie chce udzielić autonomii na zasadach terytorialnych, możliwe jednak jest, że będzie musiał ustąpić, ale obwarowałby autonomię zastrzeżeniami, dotyczącymi obrony, policji i finansów, zaś tego rodzaju zastrzeżenia natrafiałyby niewątpliwie na sprzeciw Niemców sudeckich.

W Londynie w pełni zdają so-

bie sprawę z tego, że obecny impas nie może trwać dłużej.

Dzień premiera Hodzy

PRAGA, 26. 8. Premier Hodza przyjął po południu przedstawicieli stronnictwa sudecko-niemieckiego postów Kundta i Roschego, poczym przeprowadził rozmowę z posłem francuskim w Pradze Delacroix. Wieczorem odbyło się posiedzenie komitetu politycznego rady ministrów. Zwykle zwoływana na piątek rada ministrów nie odbyła się z powodu nieobecności w Pradze paru ministrów.

Regent Horthy opuścił Berlin

BERLIN, 26. 8. W ostatnim dniu pobytu swego w stolicy III-ej Rzeszy regent Węgier i pani Horthy udali się o godz. 9.30 samochodem do Poczdamu.

Po powitaniu przez burmistrza miasta, regent Horthy złożył u stóp sarkofagu Fryderyka Wielkiego duży wieniec wawrzynowy z napisem: „Niezniszczalnemu wzorowi cnót wojskowych — Mikołaj Horthy”.

Po zwiedzeniu kościoła poczdamskiego spotkała regenta miła niespodzianka. Przywitała się z nim jego wychowawczyni z lat dziecińczy, 80-letnia staruszka, pani Gems.

Z kolei regent zwiedził zamek Sans-Souci, po czym wrócił do swej siedziby w pałacu prezydenckim.

W godzinach południowych re-

gent Węgier i pani Horthy pojechali w kierunku Berlina. W historycznym zamku Charlottenburg przez ministra spraw zagr. Rzeszy i panią von Ribbentrop. Przy wjeździe do zamku powitali regenta kanclerz Hitler i państwo von Ribbentrop. Z zamku Charlottenburg regent udał się bezpośrednio na dworzec Lehrterbahnhof, skąd po pożegnaniu się z kanclerzem i ministrem von Ribbentropem, odjechał o godz. 15.18 pociągiem specjalnym do Eberswalde. Wieczorem swym specjalnym pociągiem regent i pani Horthy odjechali do Norymbergi.

Zgon

Aleksandra Kuprina

MOSKWA, 26. 8. W Leningradzie zmarł wczoraj w wieku lat 69 znakomity pisarz rosyjski Aleksander Kuprin. Przebywał on do roku 1936 na emigracji i mieszkał we Francji. Następnie zaś uzyskał od władz sowieckich pozwolenie na powrót do ZSRR, gdzie obiecano mu stworzenie jak najlepszych warunków pracy.

Po przyjeździe do Moskwy Kuprin znalazł się w nędzy i ostatecznie mieszkał w Leningradzie, gdzie przez dłuższy czas chorował.

„Wróg ludu” w otoczeniu Jeżowa

Kijów odcięty od świata zakazami władz sowieckich

MOSKWA, 26. 8. Dziś ogłoszona została uchwała rady komisarzy ludowych o nominacji Ignatiewa na stanowisko zastępcy komisarza Jeżowa, jako komisarza transportu wodnego.

Nominacja ta wywołała w Moskwie liczne komentarze. Komisarz Jeżow objął ludowy komisarjat transportu wodnego przed paru miesiącami i wtedy na jego wniosek mianowano jego pierwszym zastępcą w tym resorcie Stiepanowa. Jak wynika z ogłoszonej nominacji Ignatiewa, Stiepanow, o którym uchwała nie wspomina, został usunięty ze stanowiska.

Wykrycie „wroga ludu” w najbliższym otoczeniu Jeżowa wywołało w Moskwie liczne pogłoski o nieudanym zamachu, który miał być dokonany w tych dniach w gmachu komisarjatu transportu wodnego w chwili przebywania tam komisarza Jeżowa.

Równocześnie z wykryciem „wroga ludu” w najbliższym otoczeniu Jeżowa ogłoszone zostały sensacyjne zarządzenia dotyczące Kijowa. Od piątku 26. VIII, obowiązuje oficjalny zakaz wjazdu obywateli obcych, posiadających

wizy sowieckie, do Kijowa i całego okręgu kijowskiego.

Wedle krążących pogłosek, w Kijowie zostały w tych dniach przeprowadzone b. liczne aresztowania wśród młodzieży i wojska, a także wydano zarządzenia zabraniające mieszkańcom okręgu kijowskiego bez zezwolenia władz opuszczania miejsca swego stałego zamieszkania.

Radiostacja kijowska otrzymała kontrolera nadzwyczajnego w osobie wybitnego funkcjonariusza moskiewskiej N. K. W. D. Gozalkowa. Generalny sekretarz ukraińskiej partii komunistycznej

Afera „Feniksa” wkrótce przed sądem

Trwające od blisko dwóch lat śledztwo w głośnej aferze koncernu ubezpieczeniowego „Feniks”, łączące się milionowymi malwersacjami w centrali tego towarzystwa w Austrii, jest już na ukończeniu.

W Polsce w sprawie „Feniksa” pociągnięty będzie do odpowiedzialności karnej 6 osób z adwokatami Bazlere i Gutmanem na czele. Oskarżeni w tej sprawie przebywają na wolności do rozprawy sądowej, za wysokimi kaucjami.

Chruszczew został podobno w dniu wczorajszym wezwany do Moskwy.

Dla kogo ta broń?

Sensacyjne aresztowania w Paryżu

PARYŻ, 26. 8. Władze bezpieczeństwa aresztowały w Paryżu czterech handlarzy bronią. Wykryto wiele karabinów, pistoletów, rewolwerów wraz z dużą ilością ładunków pochodzenia cudzoziemskiego.

Wśród aresztowanych znajduje się dwóch obcokrajowców: Zaiman Pugacz i Sylwin Pugacz, ojciec i syn, u których znaleziono 2 rewolwery i 11 karabinów. Aresztowani odmówili wyjaśnień w sprawie pochodzenia broni.

Proces apelacyjny dr. Jedlińskiego odbędzie się 28 września

LWÓW, 26. 8. Sąd apelacyjny we Lwowie wyznaczył na 28 września termin rozprawy apelacyjnej przeciw dr. Jedlińskiemu, znemu działaczowi Stronnictwa Ludowego.

Dr. Jedliński skazany został za udział w zajściach chłopskich na 18 miesięcy więzienia w pierwszej

instancji i od sierpnia ubiegłego roku przebywał w areszcie śledczym w Przemyślu.

Obecnie oskarżony wniósł zażalenie, żądając wyznaczenia terminu rozprawy apelacyjnej. W wyniku zażalenia sąd lwowski wyznaczył termin na 28 września.

Francja — drugą Hiszpanią? Pobożne życzenia Sowietów

MOSKWA, 26. 8. Prasa sowiecka niezwykle pilnie śledzi rozwój sytuacji politycznej we Francji.

Dzisiejsza „Prawda” zamieszcza artykuł, w którym omawia zadania „frontu ludowego” we Francji. Pismo twierdzi, że „Francja staje się w otchłań kryzysu politycznego i gospodarczego”. Francuskie ugrupowania prawicowe, według „Prawdy”, szykują się do walnej rozgrywki z „frontem ludowym”, wobec czego pismo sowieckie przepowiada, że „Francja może stać się drugą Hiszpanią”. „Front Ludowy”, a przede wszyst

kim francuska partia komunistyczna powinny — zdaniem „Prawdy” — podwoić swoje wysiłki przeciwko obecnym tendencjom rządu Daladier i ponownie objąć pełnię władzy w państwie.

Artykuł „Prawdy” nacechowany wyraźnym zdenerwowaniem i obawami o dalsze losy „frontu ludowego” we Francji jest typową ilustracją dążenia Sowietów do wywoływania niepokojów i zamieszek nawet w tych państwach, z którymi Sowiety podpisały „pakt wzajemnej pomocy”.

Niepoprawny „as” P. P. S. skazany na 3 lata więz.

LWÓW, 26. 8. Z Tarnowa donoszą: Przed sądem okręgowym w Tarnowie stanął działacz PPS Starzyk, oskarżony o rozwijanie propagandy komunistycznej i apoteozę ustroju sowieckiego, występowanie przeciwko kościółowi i t. d.

Starzyk skazany został na 3 lata więzienia i utratę praw obywatelskich na przeciąg lat 5. Dodac

należy, że Starzyk był już karany 2 i pół letnim więzieniem za akcję wywrotową, rozwijaną w łonie Stronnictwa Ludowego.

Po odcierpieniu kary wstąpił do PPS, gdzie ponownie rozpoczął agitację.

PAMIĘTAJ O BEZROBOTNYCH NARODOWCACH

Po 20 latach w obozie sowieckim Jeńcy z pod Czang-Ku-Feng powrócili do Polski

POZNĄ, 26. 8. Do Krotoszyna powróciło w tych dniach trzech żołnierzy byłej armii niemieckiej, Polaków, którzy w czasie wojny światowej zostali wzięci do niewoli przez wojska rosyjskie i następnie wywiezieni na Syberię, na odludną wyspę na pograniczu rosyjsko-mandżurskim i tam przebywali w dużym obozie pod strażą żołnierzy, ostatnio sowieckich. Ogółem na wyspie tej było około 700 jeńców, przeważnie z armii niemieckiej oraz austro-węgierskiej.

Podczas ostatnich walk między Japonią a Sowietami, obóz ten do-

stał się w ręce Japończyków, którzy jeńców oswobodzili i wysłali do domów. 40-tu jeńców powróciło do Polski, kilkunastu do Czechosłowacji, reszta do Niemiec.

Spośród 3-ch jeńców z pow. krotoszyńskiego dwóch było kawalerami, trzeci zaś żonaty, właścicielem gospodarstwa 10-cio morgowego i ojcem dwojga dzieci. Po powrocie zastał duże zmiany w domu, ponieważ żona, po uznaniu męża za zmarłego w r. 1924 wyszła ponownie za mąż i jest obecnie matką dwojga dzieci z drugim mężem.

4.000 jeńców wzięli powstańcy pod Enordegandesa

SARAGOSSA, 26. 8. W rejonie rzeki Ebro walki trwają w dalszym ciągu z niezwykłą zaciętością. Wojska narodowe zmuszają republikanów do odwrotu z zajmowanych przez nich pozycji wyrównując tym samym linię frontu. Znaczne sukcesy odniesione

zostały przez wojska gen. Franco zwłaszcza pod Enordegandesa. Liczba jeńców wziętych do niewoli na tym odcinku wynosi 4000. Ofensywa wojsk narodowych kontynuowana jest również na froncie Estramadury oraz na południu ku Puerto San Vicente.

Frachtowiec s/s „Lida” w październiku rozpocznie służbę

NEWCASTLE ON TYNE, 26. 8. Nazajutrz po wodowaniu „m/s Sobieski” odbyła się w godzinach popołudniowych na stoczni Swan

Hunter and Wigham Richardson w Newcastle On Tyne uroczystość spuszczenia na wodę parowca towarowego „Lida”.

Nowy statek stanowi własność polsko-brytyjskiego towarzystwa okrętowego, eksploatującego dotychczas regularne linie do Anglii i Francji. Będzie to statek frachtowy, specjalnie przystosowany do przewozu drzewa i innych towarów masowych.

Nowy statek s/s „Lida” ma pojemność brutto blisko 1400 ton i będzie rozwijał szybkość do 11 węzłów. Rozpocznie on pracę już na jesieni r. b., prawdopodobnie już w październiku.

Polsko-japońskie rokowania handlowe

Przeprowadzane od pewnego czasu rokowania handlowe z Japonią w Warszawie, doprowadziły ostatnio do uzgodnienia wielu dotychczas spraw spornych. Należy też się spodziewać zakończenia rokowań w ciągu najbliższych dni.

Wstrzymania imigracji żydów domaga się przedstawiciele Arabów

LONDYN, 26. 8. Emir Saud, na stępcę tronu Arabii Saudzkiej, przebywający w Londynie oświadczył w wywiadzie prasowym na

temat sytuacji w Palestynie, że Arabowie nigdy nie zgodzą się na plan podziału oraz wypowiedział się przeciwko imigracji żydów do Palestyny, domagając się jej całkowitego wstrzymania.

Emir dodał również, że Arabowie nie żywią wrodzonej nienawiści do żydów i zaznaczył, iż w czasach przedświadłości w wiekach średnich wielu żydów znalazło schronienie w państwach arabskich. Na zakończenie emir Saud zaprzeczył pogłoskom, jakoby ojciec jego król Ibn - Saud przygotował nowy plan, przewidujący 10-letni rozejm między Żydami a Arabami w Palestynie.

Cenne obrazy łupem włamywaczy

LWÓW, 26. 8. W jednym ze sklepów obrazów we Lwowie dokonano znacznej kradzieży obrazów. Złodzieje wyłamali kraty w oknie w pracowni ram, skąd dostali się do sklepu. Pastwą włamywaczy padły obrazy wartości kilku tysięcy złotych, m. in. płótna Kossaka i Axenfiwicza.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefon 666-62 (sekretariat) 666-69 (ogólny), 330-66 (Dział gospodarczy „Kroniki Kupieckiej”) Oddział miejski „ABC” Nowy świat 15. I piętro tel. 224-96 przyjmuje interesantów codziennie w godzinach 17.30 — 19.00
ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121 Tel. 309-33, 309-32 (Kasa, ochotnicza) Kantor — Prenumerata
Nowy świat 15 m. I. piętro. tel. 224-50. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Nowy świat 15 m. I. piętro. tel. 224-40. Konto POK 22400 Pocztowe Konto Rozrachunkowe Nr. 2 Skrzynka Poczтовая 745 Adres telegraficzny: ABC Warszawa
PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Poczta 163 tel. 111-44 Biuro czynne w godz. 10—13 i 15—18 Poznań, 27 Grudnia
Wrocław, Cyrylka 24, tel. 133 Kattowice, Rzeźnicza 4, tel. 672 Katowice, Al. Starowiejska 3
PRENUMERATA: miesięczna 12 zł (z dostawą do domu) i na prowincji zł 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziennikiem „Kroniką” zł 3.30 miesięcznie Za granicą zł 6.00 Wyd. B (z premii książkowej) 6.90
Za zwrot nadesłanych a nie zamówionych rekwizytów redakcja nie odpowiada

Ceny ogłoszeń: za miejsce wysokości 1 milimetra pras szerokość jednej kolumny (na wszystkich stronach po 6 kolumnach): na 1-4 stronie — 1 zł, w tekście (wśród artykułów) 80 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 60 gr., na ostatniej stronie — 70 gr. W dodatku niedzielnym 70 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.80 zł, opisy specjalne — 3 zł, lekarskie 30 gr. Drobną po 30 gr. za wyraz, duże litery w ogłoszeniach „drobnych” liczy się za oddzielne wyrazy, tusty druk — podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty — wyjaśnienia cyfrą (K.). Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada

Dział ogłoszeń: Nowy świat 15 m. I. i piętro. Biuro czynne od godz. 9 rano do 4 popoł. Tel. 224-40.